Kompletterande handling till

MÅL OCH BUDGET

2020-2022

Sigtuna kommun

Beslutad av kommunfullmäktige 28 november 2019

Innehåll

Förtroendevaldas förord 5
Komplettering till Mål och Budget 2020-2022 6
Sigtuna kommuns mål 15
Bra kommunal service 15
Hållbar samhällsutveckling 19
Kommunens budget 2020 och plan 2021-2022 35
Skatteintäkter 35
Statsbidrag och utjämning 36
Resultatbudget 38
Driftbudget 40
Ekonomisk utveckling 47
Kostnads-, intäkts- och resultatutvecklingen 47
Låneskuld, investeringsnivåer och soliditet 47
Långtidsplan 50
Politisk inriktning på nämndnivå, budget och uppdrag 52
Centrala poster 52
Löner 52
Pensioner 52
Räntor 52
Avskrivningar 53
Drift och underhåll av lokaler och fastighetsmark 53
Reserverade volympotter 53
Anslag oförutsett 53
Reguljärt förändringsarbete 53
Anslag omställningskostnader 2020 53
Bilaga 5: Kommunövergripande nyckeltal, längre tidsserier 95
Bra kommunal service 95
Hållbar samhällsutveckling 101

Observera att sidnumren för kompletteringarna motsvarar sidnumret för avsnittet i Mål och Budget beslutad av kommunfullmäktige i juni 2019.

Förtroendevaldas förord

I juni 2019 antogs Mål och Budget 2020-2022 (MoB). Att ta beslut om kommande års budget i juni, i stället för som tidigare i november, är en del av den nya budgetprocessen. Syftet är att ge kommunens organisation längre tid för att anpassa verksamheterna utifrån de beslut fullmäktige fattat. Den gamla budgetprocessen som gav förutsättningarna först i november innebar allt för kort tid för omställning och budgeten gav därför effekt väldigt sent under det år den var avsedd att gälla.

En nackdel med att anta budgeten i juni är att vissa grundläggande faktorer kan förändras från tiden för beslutet till dess den ska träda i kraft. Primärt gäller det skatteprognoser och de delar av regeringens budget som påverkar kommunerna. För att kompensera detta kan det vara nödvändigt för kommunfullmäktige att i november besluta om en komplettering.

Inför budgetåret 2020 behöver vissa sådana kompletteringar göras. Dessa kompletteringar grundar sig främst i att de antaganden kring skatteunderlaget som gjordes i juni inte ser ut att hålla, samt att regeringen väntas besluta om förändringar i såväl kostnadsutjämningssystemet som förändringar i de generella stadsbidragen. Nettoeffekten av prognosen för dessa förändringar är att Sigtuna kommun tillförs 23,9 miljoner kronor.

Då samtliga nämnder antagit sina verksamhetsplaner med utgångspunkt i budgeten som antogs i juni och börjat ställa om sina verksamheter innebär kompletteringsbudgeten inga förändringar i nämndernas ramar, uppdrag eller mål. Det tillskott på 23,9 miljoner som nu prognosticeras hanteras genom att de läggs som centrala poster där äldre- och omsorgsnämndens volympott tillförs 8,9 miljoner kronor och resterande 15 miljoner kronor läggs som en särskild pott för eventuella omställningskostnader kopplade till de stora organisationsförändringarna som ska göras med start 2020.

Det är i sammanhanget viktigt att poängtera att detta inte är en ny Mål och Budget. Den antogs i juni 2019. Detta är endast en komplettering baserad på förändrade ingångsvärden jämfört med de antaganden som gjordes inför beslutet i juni. Samtidigt kompletteras ett antal av de av kommunövergripande indikatorerna under Sigtuna kommuns mål för med målvärden för hela perioden.

Det helt nödvändiga arbetet med att reformera kommunens verksamheter med fokus på stabilisering av ekonomin, ökad kvalitet och effektivitet fortsätter och vi är på väg mot det långsiktiga målet där Sigtuna kommun ska vara bland Sveriges 50 bästa kommuner inom samtliga våra verksamheter.

Alliansgruppen i Sigtuna kommun

Olov Holst (M) Gill Brodin (C) Pernilla Bergqvist (L) Karsten Bjärbo (KD) Lars Björling (SfS)

Komplettering till Mål och Budget 2020-2022

Kommunfullmäktige i Sigtuna kommun beslutade i juni 2019 Mål och Budget 2020-2022. Syftet med en reviderad budgetprocess med beslut om mål, ramar och uppdrag för nämnderna i Mål och Budget i juni var att nämnderna tidigare skulle få tydliga förutsättningar för planering och omställning till nytt budgetår. Eventuella förändrade eller sent tillkommande förutsättningar skulle därefter hanteras med justeringar centralt i en kompletteringsbudget i november samma år.

Kompletteringar till Sigtuna kommuns budget

Kommunledningskontorets beräkningar bygger på en analys av:

- Förändrade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för åren 2020-2025 (utifrån regeringens budgetproposition i september)
- Regeringens förslag till nytt kostnadsutjämningssystem
- SKL senaste skatteprognos
- En per oktober nedreviderad bedömning av den befolkningsökning som ligger till grund för skatteintäkter och utjämning 2020.

Sammantaget ökar skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning med 23,9 mnkr år 2020 jämfört med vad som ligger i budget 2020 i Mål och Budget i 2020-2022.

Vissa osäkerheter finns dock. Riksdagen har ännu inte beslutat om regeringens budgetproposition eller förslaget till nytt kostnadsutjämningssystem. Signaler kommer dagligen om en konjunkturavmattning vilket kan påverka skatteintäkterna negativt kommande år samt medföra ökade kostnader. Under 2019 och 2020 pågår förändringsarbete inom kommunens verksamheter vilket kan innebära kostnader under en begränsad period. Förändrad redovisningslagstiftning kan medföra en förskjutning från redovisning av kostnader på investeringsprojekt till redovisning av kostnader i driften.

Prognosen om ökade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning med 23,9 mnkr medför att budgeten höjs med motsvarande belopp. Dessa disponeras på följande sätt:

- Den tidigare budgeterade reserven inom kommunstyrelsens Särskild verksamhet för ökade volymer inom äldreomsorgen utökas med 8,9 mnkr.
- Med anledning av den osäkerhet som råder budgeteras 15 mnkr på kommunstyrelsen under särskild rubrik för omställningskostnader under 2020.

I flerårsplanen har skatter, generella statsbidrag och utjämning ökat och motsvarande kostnader har budgeterats centralt.

Budgeterat resultat, balans-, likviditets- och investeringsbudgetarna är oförändrade.

De finansiella målen är oförändrade liksom de finansiella indikatorerna. Resultat som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning uppgår liksom i Mål och Budget 2020-2022 till 1,8 procent för år 2020 och 2,0 procent för åren 2021-2022.

Komplettering av Sigtuna kommuns mål

Kompletteringen innehåller även uppdaterade tabeller för de kommunövergripande nyckeltalen under två av Sigtuna kommuns mål, Bra kommunal service samt Hållbar samhällsutveckling. Det som uppdaterats är vissa utfall för 2018, prognoser för 2019 samt målvärden för perioden 2020-2022. Samma justeringar har även gjort i motsvarande tabeller i bilaga 5.

Sigtuna kommuns mål

Målets betydelse

Sigtuna ska vara en attraktiv kommun att bo, leva och verka i, därför måste de kommunalt finansierade tjänsterna vara effektiva och hålla hög kvalitet. Sigtuna kommuns invånare ska erbjudas bästa möjliga välfärdstjänster och maximalt värde för sina skattepengar. Målsättningen är de kommunala kärnverksamheterna på sikt ska ha nått en stabil nivå där kommunen kontinuerligt tillhör de femtio bästa i landet, oavsett utförare. Kvaliteten i mötet med invånare förbättras utifrån dennes syn på verksamheten genom en aktiv och lyhörd dialog.

Kommunen ska erbjuda en effektiv service till invånare och förtag. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt, därmed blir kostnaderna låga. Genom ökad valfrihet kan invånarna påverka sina avgifter. Lika villkor ska gälla oavsett om utförarna är fristående eller ingår i den kommunala organisationen och säkerställas genom regelbundna kontroller och uppföljningar. Att tänka ”digitalt först” är ett viktigt verktyg.

Kvaliteten i leveransen av välfärdstjänster till invånarna är det centrala, inte vem som utför dem. Kommunalt finansierad verksamhet som inte är myndighetsutövning ska därför kunna utföras av annan leverantör än kommunen. Alla tjänster ska hålla hög kvalitet och vara kostnadseffektiva och genom öppenhet, inflytande och dialog ges kommunens invånare stora möjligheter till egna, väl underbyggda, val.

Kommunen ska i högre utsträckning än idag agera som en serviceorganisation. Kommunen ska därför som arbetsgivare skapa incitament som ökar medarbetenas vilja till ständiga effektivitets- och kvalitetsförbättringar i syfte att kontinuerligt verka för en högre servicenivå. Detta uppnås genom att de kommunala verksamheterna, oavsett utförare, kontinuerligt mäts och följs upp utifrån kriterierna; hög kvalitet och kundnöjdhet till lägsta möjliga kostnad.

Anställda i Sigtuna kommun ska stimuleras till att ge bättre och effektivare service till invånarna genom möjlighet till professionell utveckling, karriärmöjligheter, individuell lönesättning samt tydliga krav och förutsättningar.

Kommunövergripande prioriteringar under året

- Särskilt fokus ska läggas på en såväl verksamhetsmässig som attitydmässig förflyttning från förvaltningsorganisation till serviceorganisation.
- Fokus ska också läggas på att utveckla verksamheter enligt ”Digitalt först” och tillvarata de möjligheter den nya tekniken erbjuder för att stärka service och kvalitet samt minska kostnader.
- Beslut, handlingar, kvalitetsutvärderingar och andra jämförelser som stöd för en mer utvecklad valfrihet ska göras lätt tillgängliga på nätet.

Uppföljning

Kvalitets- och effektivitetsutveckling bygger på ett långtgående ansvar genom hela organisationen. Engagerade och medskapande medarbetare skapar ständigt förbättringar av kvaliteten i mötet med kunderna. Ansvaret för kvaliteten sträcker sig dock utanför den egna kommunala regin, där alla nämnder och styrelser har ett ansvar för att säkerställa kvaliteten även i den kommunalt finansierade verksamhet som genomförs av andra utförare.

För att analysera och bedöma om kvaliteten och effektiviteten i de kommunala samhällstjänsterna utvecklas i rätt riktning används ett antal övergripande indikatorer för var och en av de största sektorerna inom den kommunala kärnverksamheten. Dessa indikatorer speglar den generella samhällsutvecklingen i kommunen, vilket inte alltid/enbart är en direkt följd av den kommunala verksamheten i egen regi.

Mätningen av utveckling på kommunnivå kompletteras av nämndernas analys och bedömning av utfall på mätbara indikatorer. Dessa mätetal tas fram inom respektive nämnd för att analysera och bedöma utfallet för genomförd verksamhet under året i relation till beslutade mål. Nämnder och styrelser ska även i detta följa upp den verksamhet som överlåtits åt annan utförare. I vissa fall sker det genom att Sigtuna kommun genom avtal eller liknande har insyn i verksamheten, men det kan även röra sig om att systematiskt jämföra de egna verksamheterna med andra aktörers verksamhet i kommunen. För att säkerställa kvalitet och neutralitet sammanställs och granskas nämndernas och styrelsernas uppföljning löpande av en central funktion för mål- och kvalitetsuppföljning.

Kommunövergripande indikatorer

Förskolan	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Kundnöjdhet	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nöjd MedborgarIndex – Förskola	58	59	*60*	*60*	*61*	*61*
Rangordning, plats i landet	116	93	*93*	*93*	*86*	*86*
Nettokostnadsavvikelse	2017	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	-3,0	-6,6	-7,0	-7,1	-7,2	-7,3

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för förskola inkl. öppen förskola, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.

Grundskola	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Resultat	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Sammanvägt resultat i kommunala grundskolor, ranking	156	47	*40*	*39*	*38*	*37*
Nettokostnadsavvikelse	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse grundskola inklusive förskoleklass, (%)	-5,9	-8,8	*-9,2*	*-9,3*	*-9,4*	*-9,5*

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för grundskola inkl. förskoleklass, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.

Gymnasieskolan	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Resultat	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Gymnasieelever med examen inom 3 år från kommunala skolor, andel (%)	58,7	54,8	*60,0*	*63,0*	*66,0*	*69,0*
Rangordning, plats i landet	133	148	*115*	*90*	*67*	*50*
Nettokostnadsavvikelse	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%)	-0,8	-6,7	*-6,5*	*-6,5*	*-6,5*	*-6,5*

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för gymnasieskola, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.

Individ- och familjeomsorg	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Kundnöjdhet	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Brukare som är nöjda med stöd från kommunen (individ- och familjeomsorg), andel (%)	63	85	*76*	*80*	*83*	*86*
Rangordning, plats i landet	74	67	*115*	*100*	*80*	*60*
Nettokostnadsavvikelse	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse, individ- och familjeomsorg, (%)	1,9	-13,6	*-13,0*	*-13,0*	*-13,0*	*-13,0*

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.

Äldreomsorg	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Kundnöjdhet	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Brukare som är nöjda med kommunens hemtjänst inom äldreomsorgen, andel (%)	85	84	74*	*85*	*90*	*94*
Rangordning, plats i landet	270	263	286*	*260*	*175*	*50*
Kundnöjdhet	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Brukare som är nöjda med särskilt boende inom äldreomsorgen, andel (%)	75	79	74*	*80*	*84*	*88*
Rangordning, plats i landet	251	196	245*	*185*	*110*	*50*
Nettokostnadsavvikelse	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	-10,2	-10,9	*-11,0*	*-11,0*	*-11,0*	*-11,0*

*Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för äldreomsorg, kr/inv. * = Faktiskt utfall 2019*

Nämnders och styrelsers ansvar inom målområdet

Varje nämnd och styrelse har ett utvecklingsansvar för de verksamheter som ligger inom dess ansvarsområden.

Detta mål bryts därför ner av nämnder och styrelser i verksamhetsplaner, för att därefter brytas vidare ner hela vägen till genom arbetsplaner för verksamheter och enheter till den individuella medarbetaren.

Nämnder och styrelser ska under detta mål sätta utvecklings- och effektmål för de verksamheter som ligger inom nämndens/styrelsen ansvarsområde, oavsett om utförandet sker i egen eller annans regi. Ett effektmål är kopplat till vilken effekt som ska uppnås för verksamhetens målgrupp medan ett utvecklingsmål oftast är kopplat till en önskad förändring av sådana effekter i form av förbättrad kvalitet och/eller stärkt effektivitet. Målen ska avse såväl den egna verksamheten som sådan verksamhet som lagts ut på annan utförare. För att säkerställa kvalitet och neutralitet sammanställs och granskas nämndernas och styrelsernas uppföljning löpande av en central funktion för mål- och kvalitetsuppföljning.

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att ta fram indikatorer för vart och ett av sina mål. Nämnder och styrelser ska även analysera och bedöma utfallet för genomförd verksamhet under året i relation till beslutade mål. Det är därför viktigt att nämnder och styrelser även följer upp den verksamhet som överlåtits åt annan utförare för att säkerställa att den verksamheten håller erforderlig kvalitet. Nämnder och styrelse förväntas också kontinuerligt jämföra sin verksamhet med andra verksamheter, såväl offentliga som privata, och i samband med detta söka utvecklingsmöjligheter och best practice.

Våra verksamheter bidrar till en hållbar utveckling av hela Sigtuna kommun

Målets betydelse

Arbetet med en hållbar utveckling ska genomsyra kommunens verksamheter och ska integreras i servicen till invånare och olika samhällsaktörer som näringsliv och civilsamhällets organisationer. För bästa resultat krävs att hållbarhet är integrerade i alla verksamheter och att alla tre dimensioner nedan, som är ömsesidigt beroende av varandra, hanteras tillsammans. Sigtuna kommun ska fortsätta definiera och i möjligaste mån integrera FN:s globala Agenda 2030 i sitt arbete.

Miljömässig hållbarhet, genom att miljöanpassa de system och tjänster kommunen tillhandahåller kan de som bor och verkar i kommunen få stöd att agera mer hållbart. Det görs till exempel genom att utveckla avfallshantering, gång- och cykelvägar, genom samhällsplanering och undervisning samt genom att verka för en förstärkt kollektivtrafik. Kommunens naturområden, parker och vattenområden ska värnas och utvecklas. Inom den kommunalt finansierade verksamheten ska kommunen integrera miljöfrågor och minska sin miljöpåverkan. En viktig roll för kommunen är att tillsammans med olika aktörer vara drivande för en mer hållbar utveckling. Utgångspunkten i arbetet är kommunens miljöprogram och planer som alla har en kommunal anpassning utifrån nationella och internationella mål.

Social hållbarhet bygger bland annat på att vi prioriterar en trygg miljö med låg kriminalitet, förebyggande insatser för barn och unga, att alla ska ha förutsättningar till egen försörjning och en god hälsa samt att stadsutvecklingen bidrar till ökad integration. Den handlar om att skapa ett samhälle där människors lika värde står i centrum, att människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, känner trygghet, tillit och förtroende och är delaktiga i samhällsutvecklingen. En stark demokrati bygger på engagerade och samhällsaktiva medborgare som själva bidrar till samhällsbygget vilket är en förutsättning för en långsiktig hållbar utveckling. Alla invånare ska ha goda möjligheter att delta i samhällsutvecklingen och beslut genom allmänna val, olika former av dialog med kommunen och ett kontinuerligt engagemang i samhällslivet. Avståndet mellan invånare och beslutsfattande politiker och tjänstepersoner ska minska.

Ekonomisk hållbarhet handlar om att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt. I Sigtuna kommun finns ett klimat för innovationer och nytänkande, där individens och företagens tillväxt är grunden för en ekonomisk hållbarhet. Det innebär en ekonomisk utveckling som bygger på inkludering, diversifiering, människans egenmakt och ständig utveckling. Vår förmåga och kraft att växa bygger på att vi tar tillvara mångfald, entreprenörskap och kompetens. Sigtuna kommun ska ha ett av Sveriges bästa företagsklimat och erbjuda goda förutsättningar för olika branscher och företag att etablera sig och växa i hela kommunen. Det ska finnas en medvetenhet om att entreprenörskap, företagande och tillväxt är grunden för kommunens ekonomiska hållbarhet och därmed förmåga att leverera välfärdstjänster. Kommunen ska kontinuerligt arbeta med att skapa goda förutsättningar för att öka invånarnas valfrihet.

Kommunövergripande prioriteringar under året

- Kommunens arbete med övergripande hållbarhetsfrågor ska förstärkas genom ett aktivt arbete med Agenda 2030. En Agenda 2030-beredning har inrättats som ett forum för den politiska ledningen under kommunstyrelsen och består av ordföranden i kommunens samtliga nämnder.

Uppföljning

En viktig del i kommunstyrelsens uppdrag är det övergripande ansvaret att driva, stödja och följa upp utvecklingen inom området. Uppdraget innebär att identifiera och mobilisera nyckelaktörer för att driva de olika frågorna, kontinuerligt följa utvecklingen samt att lyfta och synliggöra områden och resultat där utvecklingen inte går i den önskade riktningen. I uppdraget ingår också att säkra att nämndernas verksamheter utvecklas i linje med de kommunövergripande prioriteringarna samt att fastställa kommunövergripande indikatorer som används för att mäta målen är relevanta och tillsammans fångar in helheten för målområdet.

I nämnders och styrelser uppdrag ingår att i verksamhetsplanen fastställa insatser för att bidra till måluppfyllelse och för att nå det önskade läget i de strategier, planer och program som fastställts inom området. Dessa aktiviteter ska löpande följas upp och återrapporteras.

Kommunövergripande indikatorer

Miljömässig hållbarhet	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Indikator	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	89	*89,0**	*89,1*	*89,3*	*89,5*	*89,7*
Nöjd Medborgar-Index - Miljöarbete, (Index 1-100)	57	56	*57*	*58*	*59*	*60*
Insamlat matavfall som går till biologisk återvinning inkl. hemkompostering, andel (%)	45	49	*50*	*52*	*52*	*52*

Källa: Kolada. * = Befolkning i kollektivtrafiknära lägen är prognos även 2018.

Social hållbarhet	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Indikator	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nöjd Region-Index Invånarnas upplevda trygghet, (Index 1-100)	38	43	*50*	*55*	*60*	*69*
Ohälsotal, antal dagar med ersättning per invånare 16-64 år	23,7	22,6	*22,5*	*22,0*	*21,5*	*21,0*
Ginikoefficient, index	0,414	*0,412**	*0,409*	*0,406*	*0,403*	*0,400*

*Källa: Kolada. Ersättningar som ingår i ohälsotal är sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Ginikoefficient på 0 visar att alla har exakt lika stora tillgångar (förvärvsinkomst) medan 1 visar total ojämlikhet. * = För Gini-koefficienten är även 2018 ett prognostiserat värde*

Ekonomisk hållbarhet	Utfall		*Prognos*	*Målvärde*		
Indikator	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI (Index 1-100)	71	72	*72*	*72*	*73*	*74*
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) av befolkningen	3,3	3,4	*3,6*	*4,3*	*4,4*	*4,2*
Befolkningsutveckling (%)	1,9	2,1	2,5	2,3	3,3	3,2

Källa: Kolada.

Nämnders och styrelsers ansvar inom målområdet

Nämnder och styrelser antar det kommungemensamma målet och har att utifrån vad som anges i detta samt i för respektive verksamhet tillämpliga strategier, planer och program (se bilaga 2) fastställa prioriterade aktiviteter för året. Aktiviteterna ska vara sådan att de bidrar till den övergripande måluppfyllelsen, samt leder till att nämnden/styrelsen uppfyller fastställa kraven på verksamheterna. Nämnderna/styrelsen har därvidlag även att sätta eventuella aktiviteter utifrån befintliga eller förändrade krav angivna i lag eller av annan myndighet.

Nämnder och styrelser ska återrapportera aktiviteterna och resultaten av dessa i löpnade rapportering under året samt i verksamhetsberättelse. Det är fördelaktigt, men inget krav, att nämnderna i sin återrapport hänvisar till relevanta indikatorer för att beskriva utvecklingen.

Nämnderna ska även aktivt bidra till Sigtuna kommuns årliga miljö- eller hållbarhetsredovisningar utifrån anvisningar från kommunledningskontoret.

Kommunens budget 2020 och plan 2021-2022

Skatteintäkter

För åren 2020-2022 beräknas skatteunderlaget och skatteintäkterna utvecklas enligt tabellen nedan.

	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Skatteunderlag mnkr	10 611	10 705	10 920	11 236	11 686
Utdebitering kr	20,00	20,00	20,00	20,00	19,90
Skatteintäkter mnkr	2 122,1	2 141,0	2 183,9	2 247,3	2 323,2
Slutavräkning 2019/2020 mnkr	0,0	-28,5	-6,8	0,0	0,0
Summa skatteintäkter mnkr	**2 122,1**	**2 112,5**	**2 177,1**	**2 247,3**	**2 323,2**

Skatteintäkterna är beräknade utifrån en skattesats 2020 på totalt 20,00 procent, vilket är oförändrat jämfört med 2019. Från 2022 planeras en skattesänkning om 0,10 procent.

Det senaste kända utfallet av skatteunderlaget är för år 2017. Ovanstående beräkningar av skatteintäkterna baseras på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos för utvecklingen av skatteunderlaget under 2018-2022. Vidare har egna antaganden gjorts om befolkningsutvecklingen i Sigtuna kommun, vilka redovisas i avsnittet demografisk utveckling. Beräkningen av skatter och statsbidrag år 2020 bygger på en bedömd befolkningsökning på knappt 600 invånare från första januari till första november 2019.

SKL:s prognoser för utvecklingen av skatteunderlaget (uppräkningsfaktorer) finns i tabellen nedan. Här redovisas också som jämförelse uppräkningsfaktorerna ett antal år bakåt i tiden.

Prognoser		**Utfall**		
År	**Uppräknings-faktor, Riket**	**År**	**Uppräknings-faktor, Riket**	**Uppräknings-faktor, Sigtuna**
2018	3,8	2013	3,4	3,8
2019	3,2	2014	3,4	4,0
2020	2,5	2015	5,1	5,9
2021	3,2	2016	5,0	5,2
2022	3,9	2017	4,0	7,0

Sigtuna kommuns totala intäkter i form av skatter och statsbidrag bestäms huvudsakligen av skatteunderlagets tillväxt i riket. Skulle Sigtuna kommuns uppräkningsfaktor bli lägre än rikets, kompenseras kommunen till stor del för detta i inkomstutjämningen. En förändring på 1 procentenhet av rikets uppräkningsfaktor innebär förändrade intäkter på knappt 22 mnkr för Sigtuna kommun. En förändring på 1 procentenhet av Sigtuna kommuns uppräkningsfaktor (rikets oförändrad) innebär förändrade intäkter på knappt 1 mnkr.

Totalt budgeteras skatteintäkter på 2 177,1 mnkr för 2020, vilket är en ökning med 55,0 mnkr jämfört med budget för 2019, och en ökning med 64,6 mnkr jämfört med senaste prognos.

Antagandena om utvecklingen av skatteunderlaget och befolkningsmängden är prognoser. Det definitiva utfallet på antalet kommuninvånare fastställs utifrån det faktiska befolkningsunderlaget 1 november 2019 och det slutliga skatteutfallet för 2020 fastställs först i december 2021.

Statsbidrag och utjämning

I tabellen nedan redovisas statsbidrag och de olika bidragen/avgifterna i utjämningssystemet.

	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Inkomstutjämning	379,3	382,6	402,2	465,5	526,2
Kostnadsutjämning	40,8	38,1	109,8	105,7	108,2
Bidrag för eftersläpningseffekt	16,7	18,9	10,6	44,9	33,5
Regleringsbidrag/-avgift	21,0	33,7	50,5	60,2	52,8
Välfärdssatsning	18,3	18,2	11,3	0,0	0,0
Bidrag för ökat bostadsbyggande	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	-31,6	-32,1	-27,7	-28,5	-29,2
Kommunal fastighetsavgift	70,2	72,7	75,3	77,3	79,3
Summa statsbidrag mnkr	**521,7**	**532,1**	**632,0**	**725,1**	**770,8**

Siffrorna i tabellen baseras på den prognos Sveriges kommuner och Landsting lämnat i oktober 2019. Slutgiltig beräkning avseende bidragsåret 2020 fastställs omkring årsskiftet, vilket innebär att förändringar av bidrag och avgifter kan ske.

Sammanfattningsvis budgeteras ett netto på 632,0 mnkr i statsbidrag för 2020 (inklusive kommunal fastighetsavgift), vilket är en ökning med 99,9 mnkr jämfört med beräknat utfall för 2019. Jämfört med budgeterade statsbidragsintäkter för 2019 är det en ökning med 110,3 mnkr.

Utjämningssystemet är utformat så att staten ger ett anslag för kommunalekonomisk utjämning. Anslaget ska täcka den totala kostnaden för inkomstutjämning, strukturbidrag och införandebidrag. Skulle anslaget inte räcka för att täcka dessa kostnader justeras detta via en regleringsavgift som kommunerna betalar. Om anslaget för utjämningen istället är högre än kostnaderna för att upprätthålla det, utgår ett regleringsbidrag till kommunerna.

Kostnadsutjämningen är en intern omfördelning av pengar mellan kommunerna och kräver ingen finansiering av staten.

Kommunen är genom inkomstutjämningen i statsbidragssystemet mer beroende av skatteunderlagets utveckling i riket än kommunens egen utveckling av skatteunderlaget. En befolkningsökning i kommunen utöver rikets genomsnittliga ökning ger dock alltid en positiv nettoeffekt för den enskilda kommunen.

Inkomstutjämning

Inkomstutjämningen garanterar kommunerna 115 procent av medelskattekraften. Sigtuna kommuns skattekraft ligger på cirka 97 procent av medelskattekraften. Enligt senaste prognos blir kommunens bidrag 402,2 mnkr för 2020, att jämföra med 382,6 mnkr under 2019. Inkomstutjämningen förväntas öka med cirka 275 kr/invånare under 2020. Under 2021 och 2022 förväntas bidraget öka med cirka 1 000 kr/invånare och år.

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen är teoretiskt beräknade egna kostnader för barn, ungdom, äldre med mera i relation till en snittkostnad för riket. Den kan ge antingen ett bidrag eller en avgift, men för Sigtuna kommun är det ett bidrag. År 2019 får kommunen ett bidrag på 38,1 mnkr, och den senaste prognosen pekar på att bidraget blir 109,8 mnkr år 2020. Den kraftiga ökningen är framförallt kopplad till det nya kostnadsutjämningssystem som förväntas träda i kraft 2020.

På grund av systemets komplexitet är det mycket svårt att göra detaljerade prognoser för kommande år. Här antas bidraget förbli oförändrad (i kronor per invånare) under 2021-2022.

Bidrag för eftersläpningseffekt

För kommuner med stark befolkningstillväxt uppstår särskilt betungande eftersläpningseffekter inom kostnadsutjämningen. Detta innebär att de kommuner som är aktuella för eventuell ersättning för eftersläpning måste ha haft en genomsnittlig befolkningsökning de senaste fem åren (2014 till 2018) som överstiger 1,2 procent. För att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2020 måste befolkningen i dessa kommuner även öka med 1,2 procent mellan 2018 och 2019. Sigtuna kommun har haft en befolkningsökning under 2014-2018 på i snitt 2,1 procent, och även under 2019 prognostiseras en ökning med cirka 1,6 procent. Under 2020 utgår preliminärt ett statsbidrag på 10,6 mnkr.

Regleringsbidrag/avgift

Det totala anslaget för kommunalekonomisk utjämning 2020 är högre än vad som krävs för att täcka kostnaderna för systemet och därför kommer ett regleringsbidrag att utgå för Sveriges kommuner. I regleringsposten ingår de nya välfärdsmiljarderna där kommunerna tillfördes 3,5 miljarder 2019 och ytterligare 3,5 miljarder 2020. För Sigtuna kommun innebär detta drygt 16 mnkr 2019 och drygt 33 mnkr 2020. I regleringsbidraget ingår även ett införandebidrag till de kommuner som drabbas hårdast vid införandet av det nya kostnadsutjämningssystemet med 273 kr/invånare. Regleringsbidraget på 33,7 mnkr 2019 förväntas öka till 50,5 mnkr 2020. Därefter beräknas bidraget öka till 60,2 mnkr 2021 för att därefter minska till 52,8 mnkr 2022.

Välfärdssatsning

I regeringens budgetproposition för 2017 genomfördes en välfärdssatsning riktat mot kommuner och landsting med 10 miljarder kronor. Under åren 2017 och 2018 fördelades 70 procent av bidraget utifrån antalet asylsökande och nyanlända, och 30 procent utifrån antal invånare. Under åren 2019 och 2020 fasas andelen som grundar sig på asylsökande och nyanlända ut. 2019 är andelen 53 procent och 2020 är den 33 procent. År 2021 kommer hela beloppet att ingå i det generella statsbidraget och beräknas helt utifrån invånarantalet. Enligt preliminära beräkningar blir Sigtuna kommuns bidrag för hela välfärdssatsningen 2020, 34,3 mnkr och beräknas även 2021 bli drygt 34 mnkr. Den del som bygger på antalet invånare ingår i posten regleringsbidrag. För den del som är kopplat till antalet asylsökande och nyanlända beräknas bidraget till 11,3 mnkr 2020.

LSS-utjämning

Under 2019 betalas cirka 32,1 mnkr till andra kommuner i LSS-utjämning. Kommunen har fått en preliminär bedömning för 2020 som visar på en kostnad på 27,7 mnkr. Precis som för kostnadsutjämningen är det mycket svårt att göra egna prognoser för LSS-utjämningen. Här antas avgiften förbli oförändrad (i kronor per invånare) under 2021-2022.

Kommunal fastighetsavgift

Avgiften för kommunal fastighetsavgift indexuppräknas och är knuten till inkomstbasbeloppet. 2019 är denna avgift 8 049 kronor för småhus, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet och 1 377 kronor per lägenhet i flerbostadshus, dock högst 0,3 procent av taxeringsvärdet.

För Sigtuna kommuns del innebär det att intäkten 2019 beräknas bli 72,7 mnkr för att därefter öka till 75,3 mnkr 2020.

Resultatbudget

Av resultatbudgeten framgår hur den kommunala ekonomin förväntas att utvecklas under åren 2020-2022. För år 2020 budgeteras ett positivt resultat på 50,3 mnkr.

(mnkr)	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens intäkter	580,2	580,2	591,8	603,6	615,7
Verksamhetens kostnader	-3 021,3	-3 027,3	-3 166,9	-3 314,0	-3 424,8
Avskrivningar	-171,7	-164,6	-172,0	-188,1	-204,0
Verksamhetens nettokostnader	**-2 612,8**	**-2 611,7**	**-2 747,1**	**-2 898,5**	**-3 013,1**
Skatteintäkter	2 122,1	2 112,5	2 177,1	2 247,3	2 323,2
Statsbidrag	521,7	532,1	632,0	725,1	770,8
Finansiella intäkter	11,5	11,5	15,0	17,5	19,0
Finansiella kostnader	-17,7	-17,7	-26,7	-32,9	-39,0
ÅRETS RESULTAT	**24,8**	**26,7**	**50,3**	**58,5**	**60,9**

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens budgeterade nettokostnader ökar med 134 mnkr mellan 2019 och 2020 vilket motsvarar 5,1 procent. En specifikation av nettokostnadsökningen framgår i nästkommande kapitel. Nedan redovisas andra väsentliga poster som påverkar nettokostnadsutvecklingen för planperioden.

Exploateringsverksamhet

Under planperioden bedrivs en omfattande exploateringsverksamhet. Verksamheten genererar betydande överskott. Inga exploateringsvinster ingår i det budgeterade resultatet

Personalkostnader

Utifrån tecknade avtal och prognoser för kommande år förväntas de totala personalrelaterade kostnaderna öka med cirka 136 mnkr under treårsperioden.

Pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader förväntas för 2020 uppgå till 166 mnkr inklusive löneskatt. Kostnaden består av dels intjänade pensioner under året och dels intjänade före 1998. Kostnaden förväntas fram till 2022 öka med 16 mnkr till 182 mnkr.

Intjänade pensionsrättigheter redovisas på flera sätt. Från 1998 regleras intjänade rättigheter, baserade på löner upp till 7,5 basbelopp löpande. Det sker genom att kommunen betalar ut intjänade medel till en pensionssparform som valts av den anställde. Rättigheter på inkomster över denna brytpunkt belastar löpande resultatet och skuldförs som avsättning till dess utbetalning sker. År 2015 infördes nya regler för yngre medarbetare (födda 1989 och senare) där intjänade pensionsrättigheter regleras löpande i efterhand. Intjänade rättigheter före 1998 redovisas endast som ansvarsförbindelse och belastar resultatet först när utbetalning sker.

Den redovisade pensionsskulden i balansräkningen beräknas vid utgången av 2019 uppgå till 376 mnkr och prognostiseras under perioden 2020-2022 att öka till 490 mnkr. Idag ”återlånar” kommunen dessa medel. Den del av de framtida pensionskostnaderna som hanteras som ansvarsförbindelse, i enlighet med gällande lagstiftning, prognostiseras vid utgången av år 2019 att uppgå till 808 mnkr. Av den totala pensionskostnaden 2019 utgör ansvarsåtagandet 45 mnkr. Denna del kommer successivt att öka fram till år 2028 då den förväntas uppgå till cirka 60 mnkr varefter kostnaden minskar.

Avskrivningar

Under den kommande planperioden kommer en omfattande investeringsverksamhet att bedrivas, framför allt avseende förskole- och skolfastigheter. Nivån har dock reducerats jämfört med tidigare års investeringsprogram. Den fortsatta höga investeringsnivån medför ett ökat avskrivningsbehov för framtiden. Vid ingången av planperioden uppgår avskrivningarna till cirka 165 mnkr och kommer att öka successivt beroende på det omfattande investeringsprogrammet med totalt cirka 39 mnkr till 2022 för att då uppgå till 204 mnkr.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna beräknas uppgå till 15,0 mnkr, vilket är en ökning jämfört med budget 2019 med 3,5 mnkr. Intäkterna består i huvudsak av aktieutdelning (7,0 mnkr) vilket är en ökning med 2 mnkr sedan 2019 och borgensavgifter från AB Sigtuna Hem. Borgensavgiften ökas utifrån marknadsförutsättningarna från 0,30 till 0,35 procent från och med år 2020.

Utvecklingen av de finansiella kostnaderna påverkas av det omfattande investeringsprogrammet och medför behov av ökad extern nyupplåning. Upplåningsbehovet begränsas av de inkomster som erhålls via försäljning av mark för bostads- eller industriändamål. Den idag extremt låga räntenivån medför dock att de budgeterade finansiella kostnaderna endast ökar marginellt och bedöms för 2020 uppgå till 26,7 mnkr. Beräkningen baseras på räntenivån på befintliga lån med fast ränta och på en bedömd räntenivå på cirka 1,5 procent på den nyupplåning och omläggning av lån som kommer att ske. Värdesäkringen av avsatta medel för framtida pensionsåtaganden ingår också i de finansiella kostnaderna och utgör 10,7 mnkr av de totala kostnader vilka baseras på framtagna prognoser från kommunens pensionsadministratör Skandia.

Intern ränta under 2020 uppgår till 1,0 procent, vilket är oförändrat jämfört med 2019.

Driftbudget

Driftbudgeten visar de ramar respektive nämnd/styrelse har att förfoga över under år 2020. Totalt har nämndernas budgetar tillförts netto 134,3 mnkr. Ökningen av driftbudgetramarna har i huvudsak finansierats genom ökade skatteintäkter och statsbidrag.

	Rambudget Mål och budget 2019	Budget-förändringar 2019	Ram-förändringar MoB 2020	Ram-förändringar kompl 2020	Rambudget Mål och budget 2020
Kommunstyrelsen					
Kommunfullmäktige/styrelsen, inkl kommunledningskontoret, stads-byggnadskontoret, Komfast	238 880	3 564	5 459	0	247 903
-därav kommunrevisionen	1 126	11	63	0	1 200
Brandkåren Attunda	40 503	0	405	0	40 908
Särskild verksamhet	124 135	-20 054	10 667	8 900	123 648
Anslag oförutsett	5 000	0	-1 000	0	4 000
Anslag omställningskostnader 2020	0	0	0	15 000	15 000
S:a kommunstyrelsen	***408 518***	***-16 490***	***15 531***	***23 900***	***431 459***
Övriga nämnder					
Bygg- och trafiknämnd	854	-23	502	0	1 333
Barn- och ungdomsnämnd	1 077 088	7 058	43 207	0	1 127 353
Individ- och familjeomsorgsnämnd	134 909	1 012	3 040	0	138 961
Kultur- och fritidsnämnd	109 197	4 458	17 853	0	131 508
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	7 517	339	949	0	8 805
Utbild.- och arbetsmark.nämnd	290 345	1 346	9 034	0	300 725
Äldre och omsorgsnämnd	575 715	2 289	20 844	0	598 848
Familjerättsnämnd	3 300	0	193	0	3 493
Överförmyndarnämnd	4 503	11	76	0	4 590
Valnämnd	850	0	-850	0	0
Summa övriga nämnder	***2 204 278***	***16 490***	***94 848***	***0***	***2 315 616***
Verksamhetens nettokostnader	**2 612 796**	**0**	**110 379**	**23 900**	**2 747 075**

Kolumnerna i driftbudgeten avser följande:

Kol 1 Rambudget för 2019 enligt Mål och budget 2019-2021.

Kol 2 Ramförändringar under 2019 (tekniska justeringar av främst kapitalkostnader).

Kol 3 Ramförändringar i Mål och budget 2020-2022.

Kol 4 Ramförändringar i kompletteringsbudget 2020

Kol 5 Rambudget för 2020.

Ekonomisk utveckling

Från och med budgetår 2000 gäller balanskravet enligt kommunallagen vilket innebär att kommunens intäkter ska överstiga kommunens kostnader. I den senast gjorda uppföljningen för 2019 års verksamhet prognostiseras ett förväntat resultat på 26,7 mnkr. Enligt planen kommer resultatet att vara positivt under perioden 2020 till 2022.

Kostnads-, intäkts- och resultatutvecklingen

Nedan redovisas utvecklingen av kostnader, intäkter och resultat över tiden samt några finansiella nyckeltal.

RESULTATUTVECKLING mnkr	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens nettokostnader	**-2 050,1**	**-2 135,0**	**-2 258,1**	**-2 424,3**	**-2 490,3**	**-2 611,7**	**-2 707,1**	**-2 838,5**	**-2 933,1**
Skatteintäkter, statsbidrag	2 045,2	2 132,5	2 264,2	2 427,8	2 508,3	2 644,6	2 809,1	2 972,4	3 094,1
Finansnetto	-6,0	-5,7	-4,6	-1,9	-1,2	-6,2	-11,7	-15,4	-20,0
Årets resultat	**-10,9**	**-8,2**	**1,5**	**1,6**	**16,8**	**26,7**	**90,3**	**118,5**	**140,9**
Årets resultat exkl jämförelsestörande poster som exploaterings- och realisationsvinster	**-91,5**	**-66,1**	**-31,6**	**-26,8**	**-3,9**	**21,7**	**50,3**	**58,5**	**60,9**
NYCKELTAL									
Procentuell förändring av verksamhetens nettokostnader	4,6%	4,1%	5,8%	7,4%	2,7%	4,9%	5,1%	5,5%	4,0%
Procentuell förändring av skatteintäkter och statsbidrag	3,8%	4,3%	6,2%	7,2%	3,5%	5,4%	6,3%	5,8%	4,1%
Nettokostnadernas andel av skattint. och statsbidrag	100,2%	100,1%	99,7%	99,9%	99,3%	98,8%	97,8%	97,5%	97,4%
Resultat i procent av skatter och statsbidrag	-0,5%	-0,4%	0,1%	0,1%	0,7%	1,0%	1,8%	2,0%	2,0%

För att bibehålla en positiv utveckling bör inte verksamhetens nettokostnadsökning vara högre än tillväxten av skatteintäkter och statsbidrag. Tumregel för god ekonomisk hushållning i kommunsektorn är ett årsresultat på 2 procent av skatter och statsbidrag. I kommuner med kraftig befolkningstillväxt och stort behov av infrastrukturinvesteringar bör årets resultat vara högre för att skapa förutsättningar för självfinansiering av investeringar.

I resultatutvecklingen för åren 2020-2022 ingår till skillnad från redovisad resultatbudget förväntade exploateringsvinster. Resultatet exklusive exploateringsvinster i procent av skatter och statsbidrag uppgår till 1,8 procent år 2020 och 2,0 procent åren 2021-2022.

Låneskuld, investeringsnivåer och soliditet

Befolkningsutvecklingen medför ett betydande investeringsbehov i framför allt skolor och förskolor för att klara den service som erfordras. Det omfattande investeringsprogrammet medför ett lika omfattande behov av kapital. Utvecklingen av låneskulden under perioden samspelar i stor grad med det investeringsbehov som föreligger och vilken andel av investeringsbehovet som självfinansieras med eget kapital i form av kassaflöde från kommunens resultat och avskrivningar samt tillkommande exploateringsvinster.

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital och är ett mått för att uttrycka den långsiktiga ekonomiska styrkan och det finansiella handlingsutrymmet för framtiden. I anslutning till kommunens försäljning av Sigtuna energi (år 2000) uppgick soliditeten till 58 procent. Därefter har soliditeten minskat succesivt förutom 2012, i anslutning till att kommunen sålde ett stort

antal fastigheter. Soliditeten bedöms vid årsskiftet 2019/2020 uppgå till 28 procent för att därefter under planperioden öka till 32 procent. Ökningen beror på högre resultatnivåer, lägre investeringsnivåer samt ett tillskott av exploateringsvinster som ökar det egna kapitalet. I kassaflödet under planperioden ingår exploateringsvinster för finansiering av investeringar vilka har medtagits i nedanstående tabell.

Investeringar och lån (mnkr) samt soliditet (%)
åren 1999-2022
Källa: Kommunens årsredovisningar samt plan/prognos 2019-2022

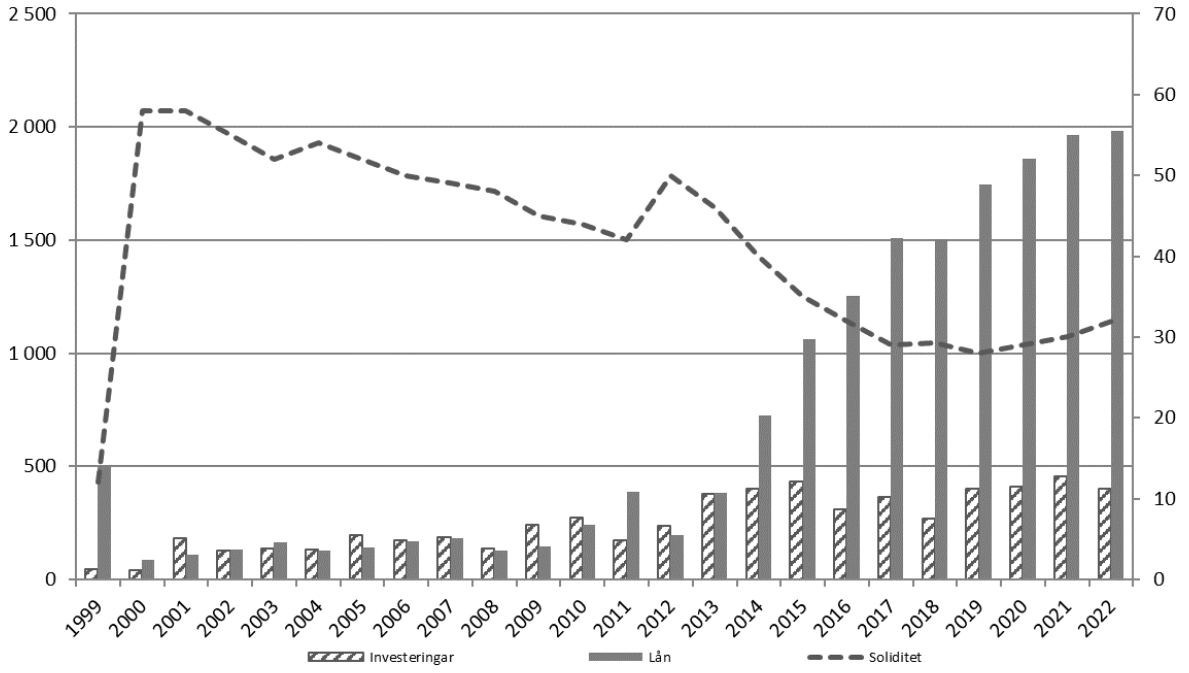

Långtidsplan

I samband med framtagandet av Mål och budget tas även en ekonomisk bedömning fram, som sträcker sig sex år framåt i tiden. Syftet är att på ett tidigt stadium kunna planera för kommande demografiska förändringar och nya förutsättningar.

Verksamhetens kostnader har i långtidsplanen, för åren 2020-2025 prognostiserats utifrån nu kända demografiska förändringar och övriga planerade förändringar, såsom utbyggnad av skolor, förskolor och boenden inom äldre- och omsorgsförvaltningen, löneökningar, ökade avskrivningar och ökade pensionskostnader.

I tabellen kan bland annat följande utläsas:

- Ökningen av skatter och statsbidrag förväntas under 2020 öka med cirka 165 mnkr. År 2021 beräknas ökningen bli 163 mnkr, därefter minskar ökningen till 122 mnkr år 2022, delvis beroende på en planerad skattesänkning om 0,10 procent. Under åren 2023-2025 beräknas intäkterna från skatter och statsbidrag årligen öka med mellan 160 till 172 mnkr. Intäktsökningen i slutet av planperioden är starkt kopplad till respektive års befolkningsökning.
- Kostnaden för förskoleverksamhet ökar, beroende på ökat antal barn.
- Kostnaden för grundskolan ökar beroende på ökat antal barn. Denna ökning resulterar även i ett ökat antal barn i fritidshemsverksamheten.
- Kostnaden för gymnasieskolan ökar beroende på ökat antal ungdomar i gymnasieåldern.
- Inom äldreomsorgen beräknas behovet av platser på särskilda boenden öka varje år från 2020 och framåt. Till följd en ökande befolkning beräknas även behovet av hemtjänst att öka.
- Inom omsorgen för funktionsnedsatta förväntas fortsatta kostnadsökningar avseende boendeplaceringar, daglig verksamhet, personlig assistans och avlösar- och ledsagarservice.
- Kostnaderna inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområde bedöms öka under planperioden. Kostnadsökningen beräknas följa befolkningsutvecklingen.
- Investeringar inom bland annat nya bostadsområden och grönområden kommer att innebära ökade kostnader för drift och underhåll av gator och parkområden.
- Kostnader för arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd beräknas öka något i slutet av planperioden.
- De närmaste åren förväntas löneökningarna uppgå till cirka 2,5 procent per år.
- Pensionskostnaderna fortsätter att öka under planperioden med i snitt knappt 8 mnkr per år.
- Kommunens omfattande investeringsprogram medför ökade kostnader för avskrivningar, räntor samt drift av de nya investeringarna.
- Det centralt placerade anslaget för oförutsett är 4,0 mnkr under 2020 och hela planperioden.
- Ett fortsatt arbete med verksamhetsförändringar/effektiviseringar kommer framför allt att krävas under början av planperioden för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning där intäkterna från skatter och statsbidrag överstiger kostnaderna med minst 2 procent.
- I slutet av planperioden beräknas det finnas utrymme för reformer alternativt sänkning av skatten.

LÅNGTIDSBERÄKNING

Summor i tusentals kronor	2019 *Budget*	Budgetförändringar 2020	2021	2022	2023	2024	2025
Intäkter							
Skatter	2 122 141	54 975	70 152	75 969	85 960	91 549	95 029
Kommunal utjämning	434 792	111 289	56 774	55 156	62 424	72 051	74 276
Kommunal fastighetsavgift	70 200	5 117	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Ers. befolkningsutveckling	16 665	-6 112	34 365	-11 422	9 167	6 524	-1 674
Borgensavgifter och utdelning	11 500	3 500	2 500	1 500	1 000	1 000	1 000
Summa intäktsökning	**2 655 298**	**168 769**	**165 791**	**123 203**	**160 551**	**173 124**	**170 631**
Kostnader							
Förskolan		13 228	5 962	6 030	8 640	10 709	10 392
Grundskolan		25 053	18 350	16 541	16 166	13 407	14 814
Fritidshem		4 999	2 280	2 394	2 397	1 557	1 491
Modersmål		0	500	500	500	500	500
Gymnasieverksamhet		8 842	8 782	4 492	7 156	10 589	7 248
Äldreomsorgen, hemtjänst		839	1 754	1 759	1 808	2 058	1 932
Äldreomsorgen, särskilt boende		2 555	8 030	8 395	8 395	8 395	8 395
Omsorg för funktionsnedsatta		7 233	10 100	10 100	7 500	7 500	7 500
Socialpsykiatrin		1 203	3 700	3 700	1 000	1 000	1 000
Individ- och familjeomsorgen		5 785	3 043	2 994	3 449	3 646	3 401
Utbyggnad gator/park		1 900	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Arbetsmarknadsåtgärder/ Försörjningsstöd		0	0	0	1 000	1 000	1 000
Digitaliseringsprojekt		0	0	0	0	0	0
Verksamhetsförändringar/effektiviseringar		-23 698	0	-35 100	0	0	0
Reformutrymme		0	35 050	0	7 700	10 700	8 000
Volym och omställningskostnader		23 900	-23 900	0	0	0	0
Oförutsedd pott	5 000	-1 000	0	0	0	0	0
Löner inkl indexuppräkningar		50 830	42 235	43 212	44 213	45 237	46 285
Pensioner		1 900	6 000	5 000	10 500	14 300	9 300
Drift och kapitalkostnader, investeringar*		12 200	33 200	47 000	35 200	35 100	42 100
Övriga regleringar		7 500	506	1 785	-273	1 826	1 773
Summa kostnadsökning		**143 269**	**157 591**	**120 803**	**157 351**	**169 524**	**167 131**
Resultat		**50 300**	**58 500**	**60 900**	**64 100**	**67 700**	**71 200**

***Fotnot:** Drift av nya lokaler, infrastruktur och IT till följd av nya investeringar. Investeringarna kan genomföras i såväl egen regi som inhyrt objekt.

Kommentar: Såväl intäkter som kostnader ökar vid (+) och minskar vid (-) tecken.

Politisk inriktning på nämndnivå, budget och uppdrag

Centrala poster

Nedan beskrivs grunderna för föreslagen resurstilldelning inför 2020. Utrymmet för resursfördelning är totalt cirka 165 mnkr, vilket i huvudsak motsvarar den prognostiserade ökningen av intäkter från skatter och statsbidrag 2020. Efter budgeterad ökning av resultat och finansnetto är utrymmet för ökning av verksamheternas nettokostnader cirka 134 mnkr. Som grund för skatteintäktsprognosen ligger den befolkningsprognos som fastslogs av kommunstyrelsen i mars 2019, den prognos på skatter och statsbidrag som har presenterats av SKL i oktober 2019. Underlaget för invånarantalet som ligger till grund för beräkningen av skatter och statsbidrag för 2020 har justerats utifrån faktisk befolkning i oktober. Föreslagen resurstilldelning bygger på budgetdirektiven som fastslogs av kommunstyrelsen i januari 2019, politiska prioriteringar i det budgetarbete som genomförts under våren 2019 samt korrigeringar utifrån ny prognos för skatter och statsbidrag i oktober.

Budgetregleringar	**2020**	**2021**	**2022**
Lönepott samt ökade arvoden	3,4	34,5	35,3
Pensioner	1,9	6,0	5,0
Finansiella intäkter	-3,5	-2,5	-1,5
Räntor	9,0	6,2	6,1
Avskrivningar	0,3	16,1	15,9
Drift och underhåll nya lokaler samt fastighetsmark	3,4	11,4	25,5
Volympott individ- och familjeomsorgsnämnden	3,7		
Volympott äldre- och omsorgsnämnden	6,9	-8,9	
Effekt av digitalisering vid hantering av försörjningsstöd, infört 2019		-0,3	
Reglering oförutsett	-1,0		
Reguljärt förändringsarbete	0,0	35,1	-35,1
Anslag omställningskostnader 2020	15,0	-15,0	
Summa	**39,1**	**82,6**	**51,2**

Löner

Löneökningarna för 2020 är beräknade till 33,5 mnkr vilket motsvarar en löneökning på 2,4 procent. Varje tiondels procent löneökning kostar kommunen cirka 1,4 mnkr. En löneökning motsvarande 2,1 procent har fördelats till nämnder i budgetramarna för 2019. Resterande del av lönepotten (3,2 mnkr) är placerad centralt för att kunna prioriteras för utvalda personalgrupper. Utöver detta finns 0,2 mnkr avsatt för ökade arvoden till politiskt förtroendevalda. Eventuella löneökningar utöver de medel som avsatts till nämnderna hanteras inom respektive nämnds budgetram. För 2021 och 2022 har hela potten placerats centralt för att hanteras i budgetprocessen de aktuella åren.

Pensioner

Pensionskostnaderna har beräknats öka med 1,9 miljoner 2020. Kostnaderna ökar även 2021 och 2022.

Räntor

Ränteläget är extremt lågt. En bedömning är att kommunens snittränta under 2019 kommer att uppgå till 1,0 procent vilket medför att budgeten för räntekostnader ökar med 9,0 mnkr jämfört med 2019.

Avskrivningar

Avskrivningarna är beräknade utifrån att knappt 500 mnkr av nedlagda investeringsutgifter aktiveras under 2019. Ökningen av kostnaderna för avskrivningar ökar dock blygsamt, 0,3 mnkr i förhållande till budgetramen för 2019, främst med anledning av något förändrade avskrivningsprincip.

Drift och underhåll av lokaler och fastighetsmark

Kostnaderna för nya inhyrda lokaler samt drift och underhåll av nya lokaler beräknas öka med 3,4 mnkr. I denna förstärkning ingår även ökade kostnader för fastighetsskötsel, vilka till största delen avser nya skol- och förskolegårdar.

Reserverade volympotter

Potterna för respektive nämnd utgör resurser som kan nyttjas i de fall verksamhetsvolymerna överstiger det som fördelats till nämnderna. För äldre och omsorgsnämnden minskades potten med 2,0 mnkr i förhållande till 2019 i Mål och budget. I kompletteringsbudgeten förstärks denna pott med 8,9 mnkr, vilket netto ger en utökning med 6,9 mnkr.

Anslag oförutsett

Anslag oförutsett uppgår år 2020 till 4,0 mnkr.

Reguljärt förändringsarbete

För 2020 är förändringsåtgärder fördelade i ramarna för nämnder och styrelser men för 2021 och 2022 ligger de placerade centralt och kommer att hanteras i kommande års budgetprocesser.

Anslag omställningskostnader 2020

Med anledning av den osäkerhet som råder budgeteras 15 mnkr på kommunstyrelsen under särskild verksamhet för omställningskostnader under år 2020. Det förändringsarbete inom kommunens verksamheter som pågår under 2019 och 2020 kan innebära initiala kostnader under en begränsad period. Förändrad redovisningslagstiftning kan medföra en förskjutning från tidigare redovisning av kostnader på investeringsprojekt till redovisning av kostnader i driften.

Bilaga 5: Kommunövergripande nyckeltal, längre tidsserier

Bra kommunal service

Kommunövergripande indikatorer

Förskolan	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Kundnöjdhet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nöjd Medborgar Index – Förskola	60	61	60	60	59	58	59	*60*	*60*	*61*	*61*
Rangordning, plats i landet	95	86	93	107	113	116	93	*93*	*93*	*86*	*86*
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Kostnad förskola, kr/ inskrivet barn	133 487	129 807	135 371	140 001	144 729	148 031	152 383	*153 907*	*156 215*	*158 559*	*160 937*
Rangordning, plats i landet	241	201	205	182	180	154	161	*155*	*154*	*152*	*150*
Nettokostnadsavvikelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	-	-	-	2	-0,3	-3,0	-6,6	*-7,0*	*-7,1*	*-7,2*	*-7,3*
Rangordning, plats i landet	-	-	-	151	138	86	59	*55*	*54*	*53*	*52*

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för förskola inkl. öppen förskola, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal..

Grundskola	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Resultat	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Sammanvägt resultat i kommunala grundskolor, ranking	-	-	78	196	153	156	47	*40*	*39*	*38*	*37*
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Kostnad kommunal grundskola åk 1-9, kr/ elev	98 780	100 858	100 885	98 730	105 769	109 727	114 608	*115 000*	*116 725*	*118 476*	*120 253*
Rangordning, plats i landet	230	235	228	167	155	151	161	*150*	*149*	*148*	*147*
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Kostnad kommunal grundskola F - åk 9, hemkommun, kr/ invånare	10 989	11 412	11 588	11 675	12 406	13 021	13 337	*13 404*	*13 605*	*13 809*	*14 016*
Rangordning, plats i landet	243	256	245	224	200	195	183	*175*	*174*	*173*	*172*
Nettokostnadsavvikelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse grundskola inklusive förskoleklass, (%)	3,6	3,9	1,3	-3,1	-3,9	-5,9	-8,8	*-9,2*	*-9,3*	*-9,4*	*-9,5*
Rangordning, plats i landet	151	169	137	80	79	44	16	*14*	*13*	*12*	*11*

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för grundskola inkl. förskoleklass, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.

Gymnasieskolan	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Resultat	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Gymnasieelever med examen inom 3 år från kommunala skolor, andel (%)	-	-	50,4	51,3	36,2	58,7	54,8	*60,0*	*63,0*	*66,0*	*69,0*
Rangordning, plats i landet	-	-	171	175	198	133	148	*115*	*90*	*67*	*50*
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Kostnad kommunal gymnasieskola, kr/ elev	93 664	93 018	104 502	111 874	138 831	131 791	134 595	*129 100*	*131 700*	*134 300*	*137 000*
Rangordning, plats i landet	30	24	46	62	166	110	131	*110*	*110*	*110*	*110*
Nettokostnadsavvikelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%)	-8,4	-12	-8	-6,5	-2,8	-0,8	-6,7	*-6,5*	*-6,5*	*-6,5*	*-6,5*
Rangordning, plats i landet	28	18	48	52	99	122	45	*50*	*50*	*50*	*50*

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för gymnasieskola, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.

Individ- och familjeomsorg	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Kundnöjdhet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Brukare som är nöjda med stöd från kommunen (individ- och familjeomsorg), andel (%)	-	-	-	-	89	63	85	*76*	*80*	*83*	*86*
Rangordning, plats i landet	-	-	-	-	22	74	68	*115*	*100*	*80*	*60*
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/invånare	3 851	4 271	4 109	3 918	4 236	4 421	4 190	*4 274*	*4 359*	*4 446*	*4 535*
Rangordning, plats i landet	225	243	223	182	197	189	145	*145*	*130*	*130*	*130*
Nettokostnadsavvikelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse, individ- och familjeomsorg, (%)	-15,8	6,7	-1,9	-5,2	3,5	1,9	-13,6	*-13,0*	*-13,0*	*-13,0*	*-13,0*
Rangordning, plats i landet	40	168	114	81	135	111	46	*50*	*50*	*50*	*50*

Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.

Äldreomsorg	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Kundnöjdhet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Brukare som är nöjda med kommunens hemtjänst inom äldreomsorgen, andel (%)	83	81	76	77	77	85	84	74*	*85*	*90*	*94*
Rangordning, plats i landet	265	287	286	286	286	270	263	286*	*260*	*175*	*50*
Kundnöjdhet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Brukare som är nöjda med särskilt boende inom äldreomsorgen, andel (%)	72	76	78	86	80	75	79	74*	*80*	*84*	*88*
Rangordning, plats i landet	229	258	234	85	207	251	196	245*	*185*	*110*	*50*
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Kostnad äldreomsorg, kr/ hemtjänsttagare	-	-	164 183	195 536	205 657	227 596	260 544	273 300	**	**	**
Rangordning, plats i landet	-	-	39	72	74	87	119	120	**	**	**
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kostnad särskilt boende kr/ brukare	954 781	977 595	967 240	966 427	1 080 549	1 099 933	980 600	991 400	1 011 200	1 031 400	1 052 100
Rangordning, plats i landet	274	246	237	237	257	253	195	175	175	175	175
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kostnad äldreomsorg, kr/ invånare 65 år och äldre	42 453	44 004	43 756	45 164	50 205	51 748	54 199	55 640	56 110	57 640	59 250
Rangordning, plats i landet	11	20	17	14	32	32	39	45	35	35	35
Kostnad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kostnad särskilt boende, kr/ invånare 65 år och äldre	29 020	29 532	29 671	29 644	33 595	36 656	35 393	36 020	37 080	38 310	39 610
Rangordning, plats i landet	83	92	97	87	148	186	150	145	145	145	145

Tabellen fortsätter på nästa sida. För fotnoter se nästa sida.

Äldreomsorg *(fortsättning)*	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Nettokostnadsavvikelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	-5,1	-7,4	-11,2	-12,8	-7,2	-10,2	-10,9	*-11,0*	*-11,0*	*-11,0*	*-11,0*
Rangordning, plats i landet	89	49	30	24	49	34	26	*25*	*25*	*25*	*25*

*Källa: Kolada. Höga värden (resultat) motsvarar låga rangordningstal. Nettokostnadsavvikelse anger avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för äldreomsorg, kr/inv. Höga värden (nettokostnadsavvikelser) motsvarar höga rangordningstal.. * = Faktiskt utfall 2019. ** = Kostnaderna kommer att fastställas i förfrågningsunderlag för hemtjänst från och med 2020.*

Hållbar samhällsutveckling

Kommunövergripande indikatorer

Miljömässig hållbarhet	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Indikator	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	-	-	89,6	89,4	89,3	89	*89,0**	*89,1*	*89,3*	*89,5*	*89,7*
Nöjd Medborgar-Index - Miljöarbete, (Index 1-100)	61	62	59	58	58	57	56	*57*	*58*	*59*	*60*
Insamlat matavfall som går till biologisk återvinning inkl. hemkompostering, andel (%)	-	-	45	38	39	45	49	*50*	*52*	*52*	*52*

Källa: Kolada. * = Befolkning i kollektivtrafiknära lägen är prognos även 2018.

Social hållbarhet	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Indikator	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Nöjd Region-index Invånarnas upplevda trygghet, (Index 1-100)	53	55	53	48	41	38	43	*50*	*55*	*60*	*69*
Ohälsotal	27,0	26,9	27,3	27,7	25,3	23,7	22,6	*22,5*	*22,0*	*21,5*	*21,0*
Ginikoefficient, index	0,430	0,430	0,425	0,422	0,417	0,414	*0,412**	*0,409*	*0,406*	*0,403*	*0,400*

*Källa: Kolada. Ersättningar som ingår i ohälsotal är sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Ginikoefficient på 0 visar att alla har exakt lika stora tillgångar (förvärvsinkomst) medan 1 visar total ojämlikhet. * = För Gini-koefficienten är även 2018 ett prognostiserat värde*

Ekonomisk hållbarhet	Utfall							*Prognos*	*Målvärde*		
Indikator	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI (Index 1-100)	69	-	68	69	75	71	72	*72*	*72*	*73*	*74*
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) av befolkningen	2,3	2,9	3,1	2,6	3,2	3,3	3,4	*3,6*	*4,3*	*4,4*	*4,2*
Befolkningsutveckling (%)	2,3	2,6	1,6	1,6	3,3	1,9	2,1	*2,5*	*2,3*	*3,3*	*3,2*

Källa: Kolada.